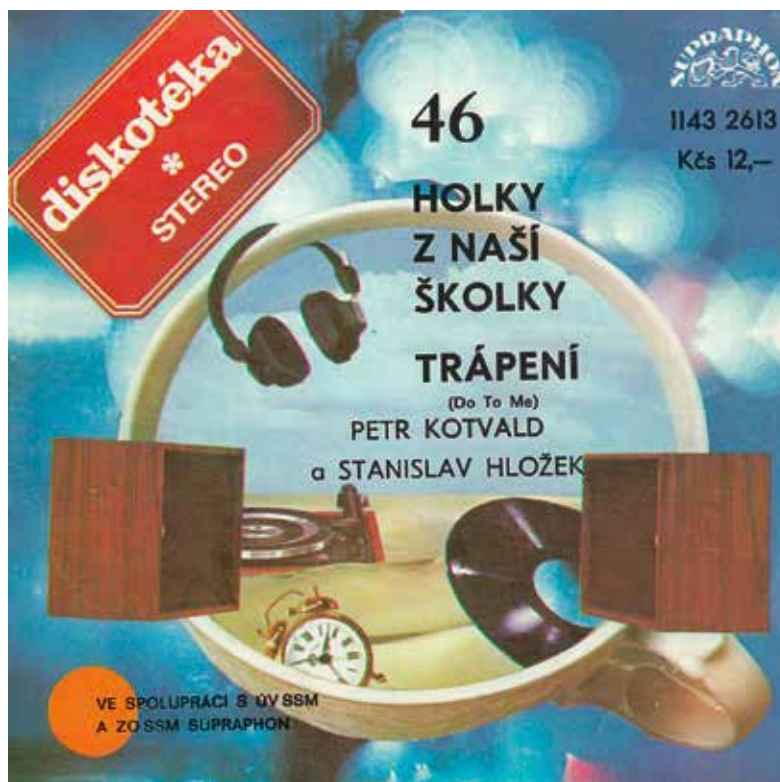

Letem světem „Hity, žebříčky, hitparády“

Slůvkem „hitparáda“ se většinou označují rozhlasové či televizní pořady, ve kterých znějí bestsellerové nahrávky z oblasti populární hudby. Představují jakousi zvukovou podobu časopisecky publikovaných „žebříčků“ (v anglofonních zemích se jim říká „charts“) nejprodávanějších gramofonových desek.

TEXT: MILOŠ SKALKA

U nás jsme vlastně hitparády či žebříčky tohoto typu nikdy – až na pár drobných výjimek – neměli (třeba Supraphon v sedmdesátých letech nějaký čas publikoval žebříček svých nejprodávanějších singlů). Rozhlasové či televizní hitparády totiž suplovaly či suplují hudební pořady, které své žebříčky sestavují na základě hlasů diváků či posluchačů. V tomto ohledu byl průkopnický a nesmírně záslužný pořad manželů Mirky a Jiřího Černých *12 (později 14) na houpačce*, ve kterém se v letech 1964–1969 vždy po týdnu střídaly relace domácích a zahraničních nahrávek. Pořadí v této „hitparádě“ sestavovali svými korespondenčními hlasy posluchači. Na podobném principu později stavěl i rozhlasový pořad *Start*, ve kterém se o co nejlepší umístění v žebříčku ucházely nahrávky Tanečního orchestru Československého rozhlasu. V současnosti podobný typ pořadu představuje třeba *Česká dvanáctka* (Český rozhlas Dvojka), která posluchačům nabízí k posouzení aktuální domácí novinky, o jejichž umístění se hlasuje prostřednictvím SMS zpráv.

Zleva: Stanislav Hložek, Karel Vágner a Petr Kotvald těsně po převzetí zlaté desky, foto: archiv Karla Vágnera

Se slůvkem „hit“, respektive „hitparáda“ pracovaly také televizní pořady *Malá slovenská hitparáda* nebo svého času mimořádně oblíbená *Hitšarada* Karla Šípa a Jaroslava Uhlíře. Aktuálně pak domácí pobočka mezinárodní federace IFPI ČR kromě albového přehledu a pořadí v dalších kategoriích (včetně streamování, respektive digitálního stahování nahrávek) publikuje týden co týden rovněž žebříček nejhranějších písní v českých rádiích *Top 100*, samostatnou kategorii pak má domácí produkce nazvaná *Top 50 CZ*.

Zvláštním typem žebříčku mapujícího popularitu písní byla svého času součást ankety popularity *Mladého světa Zlatý slavík*, která se na světě objevila v roce 1962. Ve svých začátcích měla anketa společnou kategorii zpěvaček a zpěváků a současně se hlasovalo také o nejpoblíbenější písničce roku. O písničkách se hlasovalo až do roku 1968, od dalšího

ročníku už tato kategorie s postupující normalizací a vzhledem k popularitě „nevhodných“ písní z ankety zmizela. Pro zajímavost si připomeňme pořadí nejpoblíbenějších písní z doby, kdy je anketa mapovala.

1962 – *Ach, ta láska nebeská* (autoři Jiří Šlitr a Jiří Suchý, interpreti Eva Pilarová a Waldemar Matuška), 1963 – *Oči sněhem zaváté* (Jiří Šlitr a Jiří Suchý, Karel Gott), 1964 – *Schody do nebe* (Karel Kopecký a Jindřich Faktor, Karel Kopecký), 1965 – *Cesta rájem* (Artie Glenn, český text Jiří Štáidl, Karel Gott), 1966 – *C'est la vie* (Jaromír Klempíř a Jiří Štáidl, Karel Gott – druhé i třetí místo obsadil rovněž Karel Gott, a to s písněmi *Pošli to dál a Bum, bum, bum*), 1967 – *Náhrobní kámen* (Petr Novák a Ivo Plicka, Petr Novák), 1968 – *Lady Carnaval* (Karel Svoboda a Jiří Štáidl, Karel Gott).

Pro zajímavost: ve Spojených státech se první rozhlasová hitparáda objevila v polovině třicátých let. První tištěné žebříčky pak v hudebním časopise *Billboard* v roce 1940 – jeden vycházel z prodeje singlů v hudebních obchodech („Best Sellers in Stores“), druhý mapoval prezentaci písní v rádiích („Most Played by Jockeys“) a třetí sledoval, jaké písničky se nejčastěji ozývají z hracích skříní („Most Played in Jukeboxes“). V roce 1945 pak spatřil světlo světa pod názvem „Honor Roll of Hits“ populární sumarizační žebříček, který kombinoval prodej desek a notových materiálů s údaji z pořadů rozhlasových diskžokejů a hracích skříní, tedy jukeboxů. V listopadu roku 1955 vyšel poprvé v *Billboardu* singlový žebříček *The Top 100*, který funguje dodnes.

Ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irsku přišel s prvním

Předání zlaté desky Supraphonu na střeše obchodního domu Kotva za milion prodaných nosičů za přítomnosti zástupu fanynek. Desku předával obchodní ředitel Supraphonu Ing. Karel Arbes a umělecký ředitel Karel Vacek, foto: archiv Karla Vágnera

Ale pak přišel drtivý nástup Holek, který z písničky učinil nejprodávanější domácí nahrávku populární hudby všech dob.

ostrovním singlovým žebříčkem Percy Dickins, vydavatel druhdy prestižního a dnes už neexistujícího hudebního týdeníku The New Musical Express. Žebříček vznikl na základě prodeje desek v největších britských hudebních obchodech, které redakce obvolávala telefonem. Hudební list NME svůj první singlový žebříček publikoval v listopadu 1952 a na prvním místě tehdy bodoval americký zpěvák Al Martino s hitem *Here in my Heart*. V šedesátých letech pak dostal ostrovní žebříček přídomek „official“.

Hudební žebříčky na celém světě rovněž sledují celkové prodeje jednotlivých nahrávek, gramofonové firmy jim

udělují zlaté a platinové desky (počet nutný k získání některé z těchto trofejí se v posledních letech rapidně snižuje), přičemž je zajímaví především ty, které převýší magickou milionovou hranici. Kdybychom nějaký takový žebříček měli u nás, z tohoto pohledu by si označení „Million Seller“ vysloužila písnička Karla Vágnera a Pavla Žáka *Holky z naší školky* v podání dvojice Stanislav Hložek & Petr Kotvald za doprovodu orchestru autora hudby. Bezmála čtvrt století držela primát coby nejprodávanější domácí singl písnička Jiřího Šlitra a Jiřího Suchého *Včera neděle byla* v podání Pavlína Filipovské a Orchestru divadla Semafor pod taktovkou Ferdinanda Havlíka. Ale pak přišel drtivý nástup *Holek*, který z písničky učinil nejprodávanější domácí nahrávku populární hudby všech dob. Podle dostupných pramenů se písnička *Holky z naší školky* zatím prodalo milion tři sta padesát tisíc exemplářů! Je zajímavé, že v zahraničí měla ze všech písní Karla Vágnera největší úspěch skladba *Usnul nám, spí*, jak ji pro Hanu Zagorovou nazval autor textu Pavel Žák. S anglickým textem se jmenuje *This is my life*, existuje v jedenácti různých verzích a skladateli se nejmí líbí ta, kterou natočila irská skupina *Allies*. ☒

Holky z naší školky

Registrace v OSA: 03. 04. 1982

Skladatel: Karel Vágner

Textař: Pavel Žák

Interpreti: Stanislav Hložek a Petr Kotvald

Vzpomínka Karla Vágnera:

Pamatuji si to jako dneska. Hrál jsem tenis s mým kamarádem, kytaristou Frantou Prokopem, a během hry mě začala pronásledovat v hlavě melodie tak intenzivně, že jsem se Frantovi na chvíli omluvil a šel jsem si ji do šatny poznamenat do not. Vzápětí jsem ji donesl v té době našemu dvornímu textaři Pavlu Žákovovi s tím, aby na tuto melodii napsal text. S prosbou, aby v něm použil nějaká dívčí jména. Měl jsem ovšem na mysli tři nebo čtyři, ale on jich tam vepsal třiadvacet. Začali jsme píseň, kterou Pavel nazval *Holky z naší školky*, hrát na koncertech v podání Standy Hložka a Petra Kotvalda, a to, co se potom stalo, se nám absolutně vymklo z rukou. Současně jsme natočili pro Českou televizi klip, kde se ve školních lavicích vystřídaly „holky“ všech generací od školky přes holky v tričku po pletoucí babky. Píseň se začala prodávat po stanicích a do toho nám začaly chodit rozhořčené dopisy od holek, jejichž jméno na nahrávce nebylo. Pavel Žák musel napsat ještě jeden text, a protože to bylo před Vánoci, nazvali jsme druhou verzi *Vánoční holky z naší školky*. *Holky* byly spokojené a Supraphon taky. Vzpomínám si také, že si mně v té době postěžoval ředitel Gramofonových závodů Zdeněk Pelc, že když byla ohlášena dodávka reedice singlu do prodejen, tak mu holky několik těch interiérů zlikvidovaly.

K popularitě písní také v té době pomohl film *Zdeňka Trošky Bota* jménem Melichar, ve kterém byla tato písnička vlastně ústřední melodií.